

POZICIONIRANJE NOVOGA PROIZVODA U TRŽIŠNOJ NIŠI

prof.dr.sc. Neven Šerić

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDovi

E
S
F
UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.
Sadržaj ovog materijala isključiva je odgovornost Udruge VISOKI JABLANI.

1. Uvodne naznake

- Pozicioniranje – ciljano usklađivanje novoga proizvoda s konkretnom tržišnom potrebom.
- Pojam se definira u odnosu na tržišnu ponudu konkurencije i potrebe potrošača.
- Uspoređuju se fizičke karakteristike konkurentnih proizvoda.
- Fizičko pozicioniranje novoga proizvoda ima reperkusije na pozicioniranje u svijesti potrošača (fizička obilježja, ambalaža, marka, cijena).

Proces pozicioniranja novoga proizvoda

1. Identificirati konkurentne proizvode

2. Utvrditi relevantna svojstva konkurentnih proizvoda na tržištu.

4. Analizirati održivost privlačnosti konkurentnih proizvoda u svijesti potrošača.

3. Spoznati stavove potrošača o percepciji konkurentnih proizvoda sukladno njihovim svojstvima.

5. Odabrati konkurentnu nišu za novi proizvod

6. Odrediti svojstva novoga proizvoda koja su važna potrošačima.

8. Odabrati strategiju pozicioniranja novoga proizvoda.

7. Uskladiti promociju novoga proizvoda s preferencijama potrošača.

2. Raščistiti dileme

- Tko, zašto, kako, kada nudi novi proizvod?
- Kome se na tržištu obraća novim proizvodom?
- Zašto bi netko kupio novi proizvod?
- Kako spoznati stvarne činjenice tržišnog okruženja?
- U kojoj niši novi proizvod pozicionirati?
- Pozicionirati novi proizvod prema onima koji sličnu vrstu proizvoda već koriste, ili prema onima koji takav proizvod ne koriste?
- Kriterij odabira niše - demografski, geografski, psihografski, *cost-benefit* segmentacija...
- Svakome - masovno uzorkovanje radi poslije prodajnih dojmova
- Voditi računa o obećanjima danima tijekom uvođenja novog proizvoda na tržište.

3. Ocijeniti

- Zbog čega kupci kupuju proizvode slične novome proizvodu koji se uvodi na tržište?
- Tri su mogućnosti prihvaćanja novoga proizvoda:
  1. Novi proizvod ispunjava potrebu koju trenutno ne zadovoljava niti jedan drugi.
  2. Novi proizvod kvalitetnije zadovoljava potrebu i preferencije ciljanog segmenta potrošača.
  3. Novi proizvod ima nižu cijenu od konkurentnog proizvoda za istu namjenu.

4. Perceptivno pozicioniranje novoga proizvoda

- Otežano perceptivno pozicioniranje novoga proizvoda ukoliko ciljanim kupcima nedostaje relevantnih informacija o svojstvima novoga proizvoda.
- Neki segmenti potrošača se ne žele opterećivati informacijama o tehničkim karakteristikama novoga proizvoda, već ih zanimaju isključivo njegove pogodnosti i prednosti u usporedbi sa proizvodima za istu namjenu.
- Fizička svojstva proizvoda mogu doprinijeti njegovim konkurentnim prednostima, no kupac novi proizvod percipira nakon upotrebe (svrhovitost).

5. Usporedba fizičke i perceptivne analize novoga proizvoda

- Fizičko pozicioniranje

- tehničke karakteristike
- fizičke karakteristike
- objektivne činjenice
- dostupni podaci
- fizička svojstva marke
- veliki broj odrednica
- utjecaj specifikacije proizvoda i cijene

- Perceptivna analiza

- orijentacija potrošača
- perceptivna svojstva
- perceptivne mjere
- percepcija marke
- ograničen broj odrednica
- percepcija utjecaja specifikacije novoga proizvoda, cijene i promocije na ciljane kupce

6. Kako potrošači percipiraju konkurentsku ponudu

- Kroz jednostavna fizička svojstva (cijena, dizajn i dr.)
- Kroz složena fizička svojstva (učinkovitost, jednostavnost korištenja)
- Kroz suštinski apstraktna svojstva (prestižnost, stil)
- Premda na navedena perceptivna svojstva utječu fizičke karakteristike novoga proizvoda, ona nisu izravno međusobno povezana.

7. Strategija pozicioniranje se odabire ovisno o:

Raspoloživim sredstvima

Homogenosti novoga proizvoda

Očekivanom životnom ciklusu

Homogenosti ciljanoga tržišta

Strategiji konkurenata

Pozicioniranje - sredstvo konkurentske prednosti novoga proizvoda

SA STAJALIŠTA PODUZEĆA

- Podrazumijeva trženje proizvoda kakve kupci očekuju.
- Pozicioniranje je sa stajališta poduzeća prilagodba marketinških aktivnosti (marketinškog spleta) očekivanjima ciljanih segmenata kupaca.

SA STAJALIŠTA POTROŠAČA

- Pozicioniranje novoga proizvoda je subjektivan proces.
- Kupci o novom proizvodu imaju određenu predodžbu u odnosu na konkurentske proizvode.

- Pozicioniranje novoga proizvoda je:
  - subjektivan proces (potrošači) i nastojanje poduzeća da ga predstave kroz svojstva koja su ciljanim kupcima posebno važna.
- Mogući nesporazumi (potrošač – novi proizvod)
  - Potrošači mogu smatrati da novi proizvod nema svojstva koja mu pripisuje proizvođač
  - ili
  - Poduzeće može ocijeniti da kupci traže nešto drugo od *onoga* što oni doista očekuju od novoga proizvoda

Karakteristike proizvoda koje određuju razinu njegovog tržišnog prihvaćanja

8. Strategije pozicioniranja novoga proizvoda

- Odabir strategije pozicioniranja novoga proizvoda temeljiti na predodžbi koju tržišni dionici imaju o novom proizvodu i poduzeću koje ga komercijalizira.
- Strategija se oblikuje sukladno:
  - Karakteristikama novoga proizvoda (sigurnost upotrebe, dizajn i sl.)
  - Koristima koje proizvod nudi (odnos cijene i kvalitete)
  - Namjeni
  - Asocijacijama
  - Mjestu i vremenu potrošnje novog proizvoda
  - Podrijetlu sastavnica novoga proizvoda

1. **Monosegmentno pozicioniranje** (prema preferencijama jednog tržišnog segmenta)
2. **Multisegmentno pozicioniranje** (prema preferencijama više segmenata)
3. **Standby pozicioniranje** (čekanje na reakciju tržišta)
4. **Imitacijsko pozicioniranje** (pozicioniranje u niši u kojoj je odabrani konkurent)
5. **Anticipatorno pozicioniranje** (pozicioniranje sukladno procjeni tržišnih trendova)
6. **Adaptivno pozicioniranje** (periodično repozicioniranje sukladno preferencijama ciljanog segmenta)
7. **Obrambeno pozicioniranje** (pozicioniranje novoga proizvoda u niši koja nije ranjiva od konkurenata)

9. Odabir i provođenje strategije pozicioniranja novoga proizvoda

Spoznaja mogućih konkurentskih prednosti

```
graph TD; A[Spoznaja mogućih konkurentskih prednosti] --> B[Odabir konkurentskih prednosti]; B --> C[Informiranje i pružanje konkurentskih prednosti];
```

Odabir konkurentskih prednosti

Informiranje i pružanje konkurentskih prednosti

10. Spoznaja konkurentskih prednosti

- Kritičan faktor uspjeha u pridobivanju i zadržavanju kupaca je razumijevanje potreba potrošača i procesa kupovanja, te *isporuci* željenog zadovoljstva na razini višoj od konkurenata.
- Konkurentska prednost – prednost po kojoj se novi proizvod izdvaja od konkurentskog, u jednom ili više aspekata, te karakteristike kojima osigurava veću vrijednost (niža cijena ili veće ukupne koristi).
- Doživljaj potrošača da novi proizvod nudi posebnu korist – konkretnu mjerljivu konkurentsku prednost u odnosu na slične proizvode na tržištu.

Spoznaja mogućih konkurentskih prednosti novoga proizvoda

**PROIZVODNA
DIFERENCIJACIJA**
*(Stil i dizajn,
karakteristike,
učinkovitost)*

**USLUŽNA
DIFERENCIJACIJA**
*(Isporuka, instalacija,
održavanje, edukacija
kupaca)*

**DIFERENCIJACIJA
IZGRADNjom IMIDŽA**
(Najsloženija)

**DIFERENCIJACIJA
MODELOM PRODAJE**
*(Educirano prodajno
osoblje, savjesno i
ljubazno)*

11. Odabir konkurentskih prednosti: kriteriji odabira načina isticanja i razlikovanja od konkurenata

12. Informiranje tržišta o konkurentnim prednostima novoga proizvoda

- Kada je poduzeće razvilo jasnu strategiju pozicioniranja, to pozicioniranje treba učinkovito komunicirati promotivnim spletom.
- Strategija pozicioniranja prema odnosu kvaliteta/cijena novoga proizvoda (korištenje cijene kao potvrde više kvalitete - visoka kvaliteta se može odražavati kroz različite karakteristike proizvoda)
- ★ Kontinuiranim istraživanjem tržišta treba pratiti percepciju novoga proizvoda u svijesti potrošača.

13. Zaključak

- Pozicioniranje novoga proizvoda je strateška i temeljna problematika, a ne tek predstavljanje prednosti novoga proizvoda.
- Treba uskladiti specifičnosti okruženja s promocijom poželjnih karakteristika novoga proizvoda.
- Okruženje promatrati i kao funkciju (kako djeluje na ponudu).
- Okruženje promatrati kroz mogućnosti za pozicioniranje novoga proizvoda (ne kroz ograničenja).
- Tržišno okruženje na drugačiji način percipira surogate u odnosu na ostale kategorije proizvoda.

Primjer: Novo punjenje za 3D printer

Tržišni segment	Marka	Referentni okvir	Razlikovanje diferencijacija	Konkurentsko uporište
Poslovni kupci krajnji	X	Prihvatljiv odnos cijene i kvalitete	Imidž dobavljača, imidž marke	Lokalni proizvođač, eko proizvod
Poslovni kupci trgovci	Y	Standard kategorije proizvoda	Veći rabati od rabata koje nude konkurentni proizvođači	Kontinuitet proizvodnje i lagera
Fizičke osobe	Z	Najbolji odnos cijene i kvalitete	Kupnja na rate i preko interneta	Stvaranje i jačanje lojalnosti fizičkih kupaca

Hvala na pažnji!!!

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

ESF
UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.
Sadržaj ovog materijala isključiva je odgovornost Udruge VISOKI JABLANI.

